

ODBORNÉ STANOVISKO
hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu
Obce Nižná na roky 2026 – 2028

Predkladateľ a spracovateľ:

Ing. Zuzana Žáková

Hlavná kontrolórka obce Nižná

ÚVOD

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2026 (ďalej len stanovisko).

Stanovisko je spracované na základe návrhu rozpočtu na roky 2026-2028 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie tabuľkového spracovania a programového rozpočtu na roky 2026 – 2028.

Návrh viacročného rozpočtu obce Nižná na roky 2026 – 2028 bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na elektronickej úradnej tabuli webového sídla obce a tiež na centrálnej elektronickej tabuli www.cuet.sk dňa 27.10.2025 v zákonnej lehote v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Východiská pre zostavenie rozpočtu pre rok 2026

Konsolidačné opatrenia, ktoré majú priamy dopad na zostavenie rozpočtu obce Nižná:

- Veľmi dôležitým a bezprostredne sa týkajúcim opatrením je zníženie podielu z výnosu na dani z príjmu FO o 14% oproti skutočnosti v roku 2024, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje čiastku 305 328EUR;
- Zvýšenie odvodu v rámci neživotného poistenia z 8% na 10%, z ktorého je uhrádzané poistenie majetku obce Nižná, povinné zmluvné poistenie ako aj zvýšenie zdravotného odvodu za zamestnancov o 1 %;
- Predĺženie obdobia, v ktorom zamestnávateľ vypláca náhradu mzdy počas PN z 10 na 14 dní;
- Zvýšenie DPH na sladké potraviny, ktoré sa týka školských jedální a dopad nie je možné v súčasnosti odhadnúť a vyčíslenie bude možné až v budúcom roku v dôsledku čoho je nevyhnutné tieto skutočnosti zohľadniť pri tvorbe rozpočtu, ktorého súčasťou je aj rozpočet Základná škola s materskou školou Nižná
- Konsolidačné opatrenia rovnako zasiahnu podnikateľský sektor, čo sa prejaví v náraste cien tovarov, služieb a ceny práce;
- V neposlednom rade pri príprave a zostavovaní rozpočtu na rok 2026 je potrebné mať na pamäti zapojenie dlhovej brzdy (ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti) v prípade, že rozpočet bude schvaľovaný po termíne 21.11.2025. Podľa usmernenia MF SR sa do 21.11.2025 nevzťahuje povinnosť dodržiavať ustanovenia čl. 12 ods. 3 až 7 citovaného ústavného zákona a nie je potrebné dodržiavať obmedzenia vyplývajúce z ústavného zákona pri schválení rozpočtu do 21.11.2025. Po tomto termíne by musel byť bežný a kapitálový rozpočet vyrovnaný a nebolo by možné použitie finančných fondov ako aj úverových zdrojov a tak isto by musela byť výdavková časť rozpočtu na úrovni roku 2025. V zmysle uvedeného usmernenia MF SR sa vychádzalo pri zostavovaní rozpočtu obce Nižná na rok 2026.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu rozpočtu obce Nižná na roky 2026-2028, ktorý bol spracovaný v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

V návrhu rozpočtu sú uvedené údaje o skutočnom plnení rozpočtu obce za predchádzajúce dva roky, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a rozpočet na 3 nasledujúce roky v súlade s čl. 9 ods. 1 zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu na rok 2026, návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2027-2028 a programového rozpočtu na 2026-2028.

A.1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

A.1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

- Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n.p.
- Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v z. n. p.
- Zákon 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
- Zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z. n. p.
- Zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti

A.1.2 Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami a internými predpismi

- Všeobecné záväzné nariadenie o miestnych daniach
- Všeobecné záväzné nariadenie o daniach z nehnuteľností
- Všeobecné záväzné nariadenie o poplatku za komunálny odpad
- Zásady rozpočtového hospodárenia obce Nižná
- Zásady hospodárenia s majetkom obce Nižná

A.1.3 Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu obce bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom v zmysle zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení v z. n. p. a to:

- na úradnej tabuli obce
- na elektronickej úradnej tabuli webového sídla obce www.nizna.sk
- centrálne úradnej elektronickej tabuli CUET (www.cuet.slovensko.sk)

dňa 27.10.2025, t. j. 15 dní pred plánovaným termínom riadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Nižnej plánovaného na 11.11.2025.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t.j. skutočné plnenie rozpočtu k 31.12.2023, k 31.12.2024, monitoring vývoja rozpočtu za rok 2025 a očakávané plnenie k 31.12.2025. V príjmovej časti rozpočtu sa vychádza z aktuálnych prognóz daňových príjmovej verejnej správy na roky 2026-2028 ako aj z uzatvorených zmluvných vzťahov, ktoré ovplyvňujú príjmovú a výdavkovú časť rozpočtu. Rozpočet na roky 2027 a 2028 nie je v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov záväzný.

Obec má podľa § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy povinnosť v priebehu rozpočtového roka sledovať svoje rozpočtové hospodárenie, monitorovať vývoj príjmov a k tomuto vývoju prispôbiť čerpanie výdavkov. Na základe priebežného sledovania plnenia rozpočtových príjmov a čerpania rozpočtových výdavkov je nevyhnutné v rozpočte vykonávať zmeny rozpočtu výdavkov a to vrátane zmien programov obce. Zmeny rozpočtu sa vykonávajú rozpočtovými opatreniami, ktoré sú predkladané obecnému zastupiteľstvu.

Rozpočet obce Nižná je navrhnutý ako vyrovnaný. Návrh rozpočtu je predložený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie. Rozpočet na rozpočtový rok 2026 bude po jeho schválení obecným zastupiteľstvom záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, sú obecným zastupiteľstvom brané na vedomie.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Na základe zákona č. 583/2004 Z. z. majú obce povinnosť zostaviť programový rozpočet, t. j. rozpočet má obsahovať údaje o zámeroch a cieľoch samosprávy s cieľom zvýšenia jeho informačnej hodnoty. Ide o usporiadanie výdavkov do logických celkov podľa realizovaných kompetencií alebo úloh samosprávy s cieľom na výsledky, merateľné výstupy, dosahovanie miery výkonnosti, kontrola objemu a najmä kvality služieb občanov. Predložený programový rozpočet na roky 2026 – 2028 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z..

Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 523/2004 a v zmysle zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti je obec povinná zostavovať rozpočet v členení na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu verejnej správy za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Programový rozpočet sa považuje za strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky, v ktorom sú v rámci jeho pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na 3 rozpočtové roky.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Novelou zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy zákonom č. 69/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (§ 4 ods. 6) ako aj ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti (čl. 9 ods. 1), bolo zadefinované, že návrh rozpočtu subjektov územnej samosprávy musí byť zostavený minimálne na 3 roky a musí obsahovať údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a skutočné plnenie rozpočtu za predchádzajúce 2 rozpočtové roky.

Rozpočet na rozpočtový rok 2026 je záväzný.

Rozpočty na nasledujúce 2 rozpočtové roky (2027 – 2028) nie sú záväzné.

Na prerokovanie obecného zastupiteľstva je predložený návrh rozpočtu obce Nižná na roky 2026, 2027 a 2028 s nasledovnými východiskovými ukazovateľmi:

Rozpočet Obce Nižná na roky 2023 – 2028 v EUR

	Skutočné plnenie za rok 2023	Skutočné plnenie za rok 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť za rok 2025	Rozpočet na rok 2026	Rozpočet na rok 2027	Rozpočet na rok 2028
Bežné príjmy	4 475 416	4 415 067	4 185 611	4 564 829	4 644 446	4 621 338	4 638 838
Kapitálové príjmy	511 151	511 453	80 000	1 815 543	57 251		
Finančné príjmy	337 332	39 830	102 750	179 576	1 700 000		
Príjmy spolu	5 323 899	4 966 350	4 368 361	6 559 948	6 401 697	4 621 338	4 638 838
Bežné výdavky	4 089 616	4 261 917	4 042 635	4 464 809	4 604 597	4 602 038	4 619 538
Kapitálové výdavky	1 049 016	297 139	287 334	425 772	1 777 800		
Finančné výdavky	68 840	204 097	38 392	69 367	19 300	19 300	19 300
Výdavky spolu	5 207 472	4 763 153	4 368 361	4 959 948	6 401 697	4 621 338	4 638 838
Hospodárenie obce	116 427	203 197	0	1 600 000	0	0	0

(Údaje sú uvedené v EUR.)

Návrh celkového rozpočtu na rok 2025 je zostavený ako vyrovnaný, čím je zabezpečená zákonná povinnosť podľa §10 ods. 3 zák. č. 583/2004 Z. z. zostavenia vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtu.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, prebytok je rozpočtovaný vo výške 39 849EUR.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový, schodok je rozpočtovaný vo výške - 1 750 549EUR. Finančné operácie sú rozpočtované ako prebytkové, prebytok je vo výške 1 680 700,-EUR.

2026	Navrhovaný rozpočet
Bežný rozpočet	39 849 €
Kapitálový rozpočet	-1 720 549 €
Finančné operácie	1 680 700 €
Celkový rozpočet	0 €

Schodok v časti Kapitálový rozpočet je spôsobený tým, že obec prijala v roku 2025 dotáciu z Ministerstva životného prostredia na kanalizáciu a vodovod v časti Sihot', výdavky sú však plánované až v roku 2026.

Programový rozpočet na 2026-2028 v EUR

Názov programu	2026	2027	2028
PROGRAM 1: Plánovanie, manažment a kontrola	2 288 941	579 286	596 286
PROGRAM 2: Propagácia a prezentácia obce	15 830	15 830	15 830
PROGRAM 3: Interné služby obce	4 500	4 500	5 000
PROGRAM 4: Služby občanom	26 735	36 675	36 675
PROGRAM 5: Bezpečnosť a ochrana	54 000	64 000	64 000
PROGRAM 6: Odpadové hospodárstvo	175 000	185 000	185 000
PROGRAM 7: Komunikácie	145 000	154 000	154 000
PROGRAM 8: Bývanie	246 213	168 413	168 413
PROGRAM 9: Vzdelávanie	2 942 978	2 923 178	2 923 178
PROGRAM 10: Šport	49 900	49 900	49 900
PROGRAM 11: Kultúra	127 300	115 556	115 556
PROGRAM 12: Prostredie pre život	250 000	250 000	250 000
PROGRAM 13: Sociálne služby	56 000	55 700	55 700
Finančné operácie – Splátky úverov	19 300	19 300	19 300
Výdavky spolu:	6 401 697	4 621 338	4 638 838

Výdavky na jednotlivé programy sa ešte delia na bežné a kapitálové výdavky. Programové pravidlá sú spracované prehľadne a zrozumiteľne.

E. HODNOTENIE

Návrh rozpočtu obce Nižná na 2026 -2028 je spracovaný v súlade s platnou legislatívou a metodickými usmerneniami, čo prispieva k jeho transparentnosti a dôveryhodnosti. Rozpočet zohľadňuje reálne príjmové možnosti obce a zároveň vytvára priestor na financovanie rozvojových aktivít.

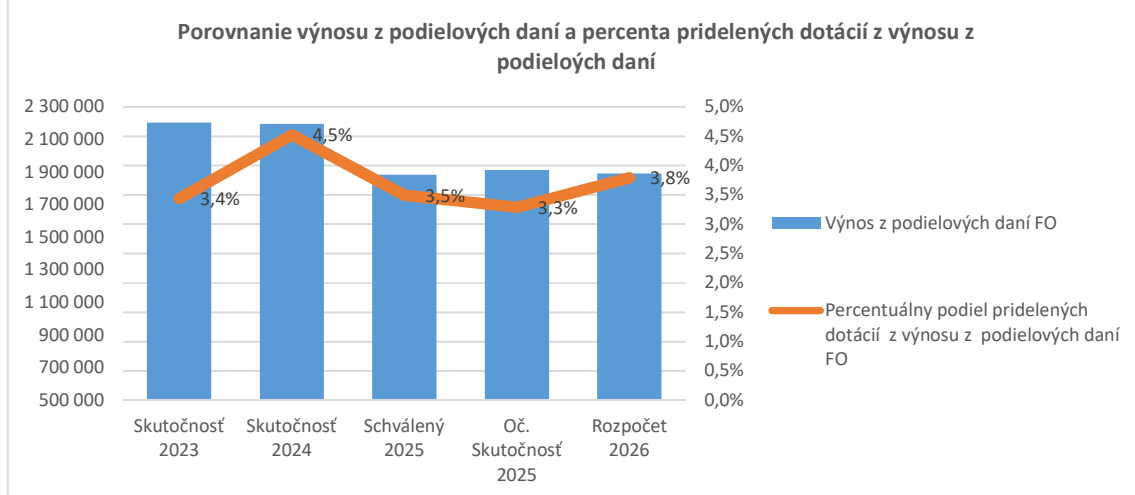
Predložený návrh rozpočtu je vyvážený, rešpektuje zásady efektívneho a hospodárneho nakladania s verejnými prostriedkami. Rozpočet podporuje stabilitu finančného hospodárenia a vytvára predpoklady pre dlhodobý udržateľný rozvoj. Pozitívne hodnotím, že návrh rozpočtu reflektuje potreby obyvateľov a zároveň zachováva finančnú disciplínu.

V návrhu rozpočtu predkladateľ zohľadnil viacero zásadných zmien:

- Zrušenie príspevkovej organizácie Technické služby I. Nižná od k 31.12.2025
- Realizácie investície Kanalizácia a Voda pre časť obce Sihot', na ktorú obec získala dotáciu z Ministerstva financií v roku 2025
- Zrušenie spoločného stavebného úradu v Tvrdošíne.

Rok 2026 sa očakáva kvôli konsolidácií verejných financií ako mimoriadne náročný. Očakávaný výnos z podielových daní je oproti roku 2025 vyšší len o nepatrnú čiastku, napriek tomu, obec plánuje zvýšiť čiastku na dotácie určenú občianskym združeniam. V tomto smere odporúčam opatrnejší prístup a rozpočtované finančné prostriedky na dotácie zachovať max. na úrovni 3,5% voči výnosu z podielových daní v roku 2025. Dodržanie 3,5% z očakávaného výnosu z podielových daní by znamenalo úpravu v návrhu rozpočtu a to zníženie celkovej sumy navrhovanej sumy určenej na dotácie zo 71 700EUR o 5 700EUR, t.j. na čiastku 66 000EUR. Vývoj výnosu z podielových daní fyzických osôb obce Nižná a percentuálny podiel dotácií z výnosu z podielových daní je zhrnutý v tabuľke a grafe nižšie.

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený 2025	Oč. Skutočnosť 2025	Rozpočet 2026
Výnos z podielových daní FO	2 204 018	2 195 555	1 882 746	1 912 554	1 890 227
Dotácie	75 733	99 278	65 824	62 877	71 700
Percentuálny podiel pridelených dotácií z výnosu z podielových daní FO	3,4%	4,5%	3,5%	3,3%	3,8%

F. ZÁVER

Predložený rozpočet na nasledujúce roky sa pripravoval v mimoriadne zložitých podmienkach prebiehajúcej konsolidácie. Konsolidačné vládne opatrenia budú mať zásadný vplyv na hospodárenie obce v nasledujúcom období. Z tohto dôvodu oceňujem, že obec pristúpila k tvorbe rozpočtu obce s reálnymi odhadmi na strane príjmov ako aj výdavkov a zvolila skôr konzervatívny prístup.

Pri plánovaní rozpočtu bol zohľadnený §10 ods. 7, 9 a 10, §12 ods. 3 zákona č.583/2004 Z. z., podľa ktorého je povinnosť zostaviť vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet a zabezpečiť vyrovnanosť rozpočtu v priebehu rozpočtového roka. Podľa §5 ods. 1 písm. a) zákona o finančnej kontrole v rámci vnútorného kontrolného systému je orgán verejnej správy povinný vytvoriť, zachovávať a rozvíjať finančné riadenie, ktoré predstavuje súhrn postupov orgánu verejnej správy za účelom hospodárneho, efektívneho, účinného a účelného nakladania s verejnými financiami. Na základe zhodnotenia pravdepodobnosti dosiahnutia plánovaných príjmov a analýzy plánovaných výdavkov obce v roku 2026 v porovnaní so skutočne dosiahnutým plnením rozpočtu roku 2025 je možné skonštatovať, že navrhovaný rozpočet na rok 2026 je zostavený reálne. Návrh rozpočtu obce Nižná na roky 2026 – 2028 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, zároveň je spracovaný v požadovanej štruktúre a dostatočnom rozsahu. Podľa § 11 ods. 4 písm. b) zák. č. 369/1990 Zb. je obecnému zastupiteľstvu v rámci rozhodovania o základných otázkach života obce vyhradené schvaľovať rozpočet obce a jeho zmeny.

Po posúdení návrhu rozpočtu na roky 2026 až 2028 konštatujem, že návrh rozpočtu je spracovaný prehľadne a adresne. Návrh rozpočtu bol riadne zverejnený v súlade s platnou legislatívou.

Súčasne konštatujem, že návrh rozpočtu obce Nižná na roky 2026 - 2028 je zostavený v súlade s § 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení. Predkladaný návrh rozpočtu považujem za reálny, transparentný a udržateľný.

G. ODPORÚČANIE

Na základe preskúmania jednotlivých častí predloženého návrhu rozpočtu Obce Nižná odporúčam obecnému zastupiteľstvu v Nižnej:

- **schváliť** predložený návrh rozpočtu obce Nižná na rok 2026
- **zobrať na vedomie** návrh viacročného rozpočtu Obce Nižná na roky 2027 – 2028.

V Nižnej, 10.11.2025

Ing. Zuzana Žáková

Hlavná kontrolórka